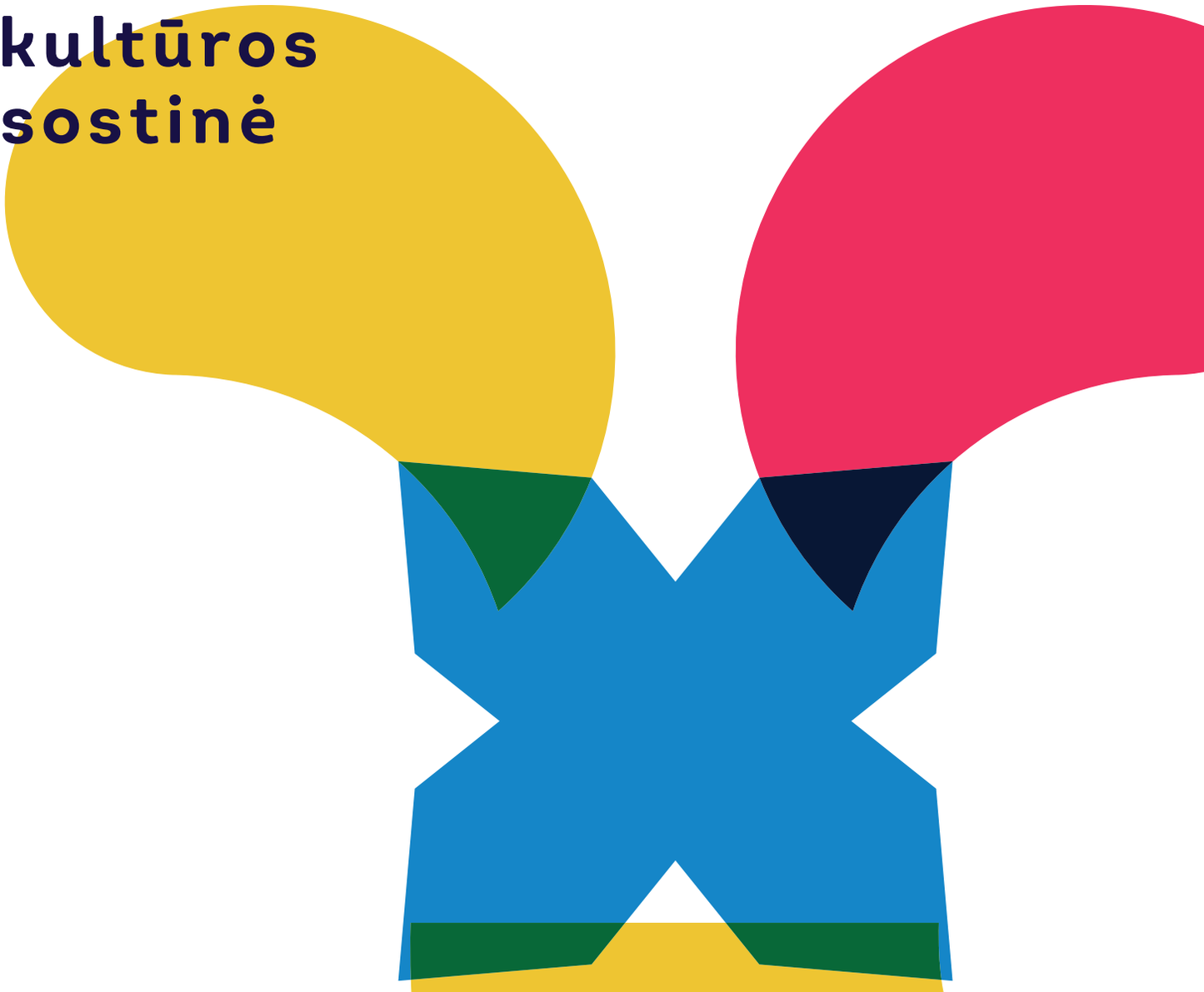
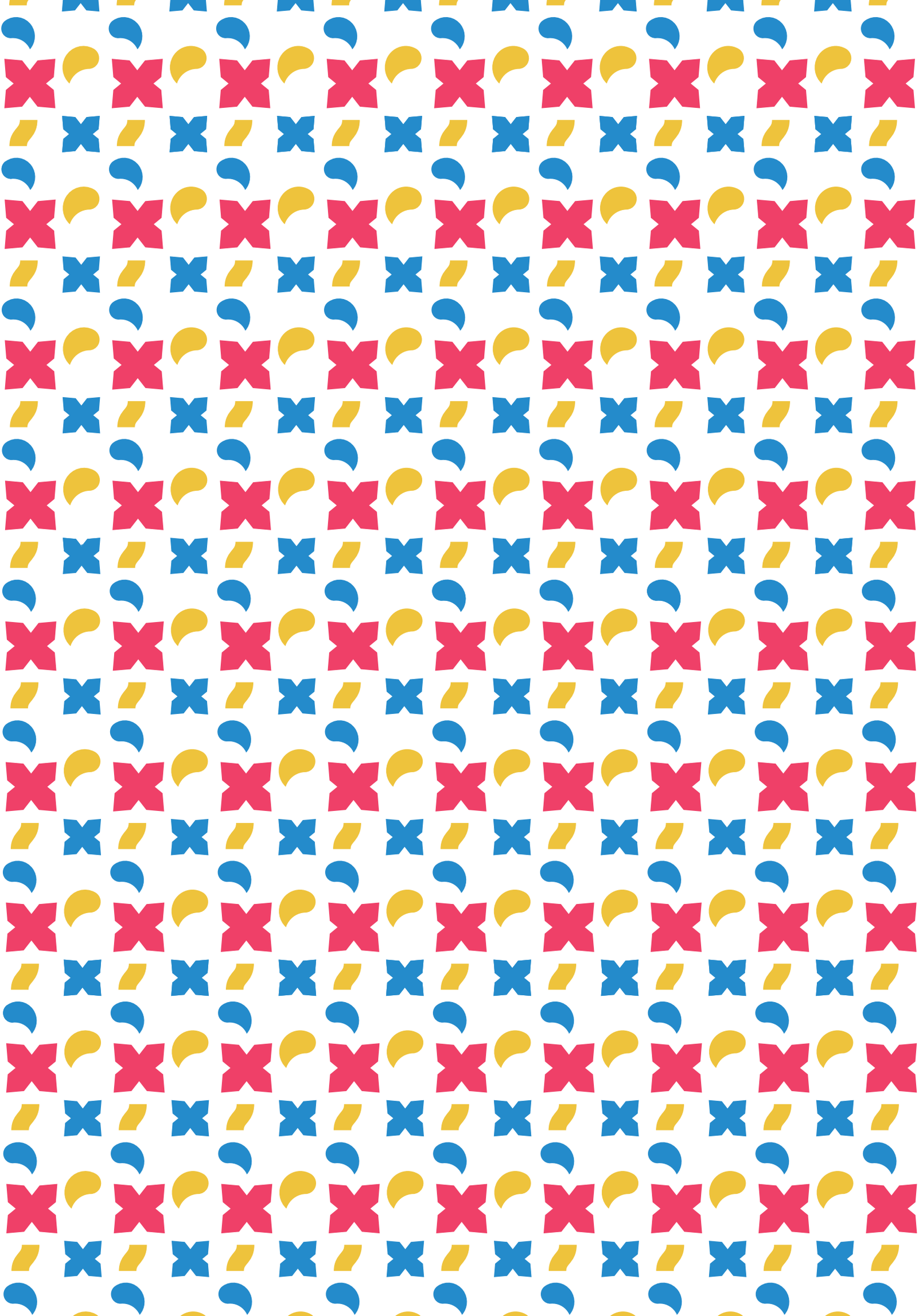
ROKIŠKIS

Lietuvos kultūros sostinė

‘19

ROKIŠKIO KULTŪROS CENTRAS

Turinys

Įžanga 06
Teatras 08
Šokis 10
Muziejininkystė 12
Dailė 14
Etnokultūra 16
Vizualieji menai 18
Dvarų kultūra 20
Muzika 22
Literatūra 24
Projektą įgyvendinančios įstaigos 26
Kultūros sostinės ambasadoriai 28
Jubiliejai 30

ROKIŠKIS

Lietuvos
kultūros
sostinė

'19

Rokiškio istorija

Ilga Rokiškio istorija plačiais vingiais tekanti, smėlio krantus tarsi atmintį skalaujanti kultūra: nuo Nemunėlio iki Nemuno. Nuo XIII a. iki XXI a. Nuo baltiškos sėlių genties iki Rytų Aukštaitijos. Ten mūsų šaknys, čia mūsų žiedai.

Rokiškio krašto žmonės yra labai turtingi, nes savo kasdienybę stato ant tvirto, kadaise kunigaikščių ir grafų čia pradėto lipdyti kultūrinio pamato. Rokiškėnai saugo tradicijas, formuojančias krašto išskirtinumą, tačiau taip pat yra atviri naujovėms ir bendradarbiavimui su aplinka. Daug menininkų Rokiškyje pradėjo rašyti savo ryškias biografijas. Daug gilių pėdsakų įspausta šio nuostabaus miesto kultūros istorijoje: nuo žąsies plunksnos iki nacionalinių premijų, nuo pirmojo slapto lietuviško vaidinimo iki Rokiškio – kultūros sostinės titulo.

Kaip gerai, kad tai išsaugota, kaip smagu, kad galima tuo dalytis ir skelbti iš aukščiausių kultūros sostinės bokštų...

ROKIŠKIS

Lietuvos
kultūros
sostinė

‘19

Teatras

NUO: pirmojo slapto lietuviško vaidinimo Naujikų kaime 1893 m.; kunigo švietėjo J. Katelės veiklos; aktorių kraštiečių B. Kurmytės, M. Mironaitės, N. Nako ir kt.; Rokiškio teatro, pirmojo Lietuvoje gavusio liaudies teatro vardą 1959 m.

IKI: masinių vaidinimų prie Rokiškio dvaro, Lietuvos profesionalių teatrų festivalio „Vaidiname žemdirbiams“; tarptautinio teatrų festivalio „Interrampa“; kunigo švietėjo J. Katelės labdaros ir paramos fondo; „Aukso paukštės“ laureatų – Rokiškio liaudies teatro ir Bajorų lėlių teatro „ČIZ“; aktorių kraštiečių V. Mainelytės, F. Jakšio, B. Gražio, R. Rudoko, M. Korenkaitės ir kt.

01.

02.

03.

- Rokiškio Liaudies teatras - pirmasis Lietuvoje Liaudies teatras, kuriam šis vardas suteiktas 1959 m. Iškilminga ir įsimintina proga suvaidinta Žemaitės „Petro Kurmelio“ inscenizacija.
- Pirmasis žinomas slaptas lietuviškas vaidinimas įvyko 1893 m. netoli Panemunėlio (Rokiškio raj.), Naujikų paliuarke.
- Per 60 veiklos metų, Rokiškio liaudies teatras parodė 100 premjerų, apkeliavo pusę pasaulio - nuo Korėjos iki Kanados.
- Vaikų teatro tradiciją į naują lygį iškėlė jaunimo studija „Vakaris“ (rež. Egidijus Galvydis), Rokiškio jaunimo teatras (rež. Justinas Krisiūnas), vaikų teatras „Grįžulo ratai“ (rež. Svetlana Artemieva).
- Nuo 1985 m. kiekvieną pavasarį Rokiškyje vyksta Lietuvos profesionalių teatrų festivalis „Vaidiname žemdirbiams“. Kasmet festivalio dalyviai – profesionalūs Lietuvos teatrai – džiugina žiūrovus naujausiais ir geriausiais pastatymais.

01. Mokyklinių ir vaikų vaidinimų tradiciją pradėjo 1918 m. įkurta Rokiškio gimnazija. Pirmasis vaidinimas joje suvaidintas 1923 m. - P. Vaičiūno vaizdelis iš kūrinio „Kęstučio kalėjime“.

02. Liaudies teatras spektaklius rodo ir netradicinėse erdvėse. Spektaklis pagal S. Gedos „Strazdas“ pastatytas bažnyčioje.

03. Nuo 1996 m. Tarptautinės teatro dienos proga Liaudies teatro aktoriams ir draugams kasmet teikiami „Nikodemo“ apdovanojimai.

04. 2005 m. režisieriaus Jono Buziliausko pastatyta Juozo Marcinkevičiaus „Erelnyčia“ – vienas garsiausių Rokiškio Liaudies teatro spektaklių.

05. 2006 m. Rokiškio Liaudies teatras apdovanotas prestižiniu Nacionalinio kultūros centro apdovanojimu „Aukso paukštė“ kaip geriausias Lietuvos mėgėjų teatro kolektyvas. Tuo metu kolektyvui vadovavo režisierius Jonas Buziliauskas.

06. Rokiškio Liaudies teatras - daugkartinis Lietuvos mėgėjų teatrų apdovanojimų „Tegyvuoja Teatras“ nominantas ir laureatas.

04.

05.

06.

Šokis

NUO: grafų Tyzenhauzų puoselėjamo šokio meno; liaudies šokių paplitimo; vieno pirmųjų pagyvenusių žmonių šokių kolektyvo Obeliuose XX a. IV dešimtmetyje.

IKI: Rokiškio choreografijos mokyklos; Rokiškio sportinių šokių klubo „Vakaris“; kultūros centro breiko šokių studijos „Let's dance“; šiuolaikinio ir modernaus šokio festivalių Rokiškyje; kraštietės choreografės „Auksinio scenos kryžiaus“ laimėtojos A. Gudaitės.

01.

02.

- 1989 m. Rokiškio vaikų muzikos mokykloje įsteigtas choreografijos skyrius. 1992 m. skyrius reorganizuotas į Rokiškio choreografijos mokyklą.

01. 1780 m. Lietuvos rūmų iždininkas, Gardino seniūnas Antanas Tyzenhauzas pakvietė iš Paryžiaus garsų baleto pedagogą Francoisą G. Ledu. Jis formavo baleto mokyklą.

02. Rokiškio dvaro savininkai grafai Tyzenhauzai 1801–1880 m. buvo menininkų mecenatai. Valsas, mazurka, kadrilis Rokiškio dvare buvo šokami visų pasilinksminimų metu.

03. Choreografijos mokyklos baigiamieji koncertai renka pilnas sales šokio meno mylėtojų.

04. Rokiškio choreografijos mokyklos „Liaudiškų šokių“ ansamblis „Nemunėlis“, vadovės - R. Bielovienė, A. Čepulienė, S. Skardžiuvienė.

05. Į Rokiškyje vykstantį Lietuvos profesionalių teatrų festivalį „Vaidiname žemdirbiams“ geriausius spektaklius atveža Lietuvos šokio teatrai „Aura“, AICH, Low Air.

06. Rokiškio choreografijos mokyklos šiuolaikinių šokių grupė „Fiesta“, vadovės – S. Skardžiuvienė, R. Bielovienė.

03.

04.

05.

06.

ROKIŠKIS

Lietuvos
kultūros
sostinė

‘19

Muziejininkystė

NUO: kunigaikščių Krošinskių dvarvietės radinių; grafų Tyzenhauzų kultūrinio istorinio paveldo; senojo liaudies meno ir etnografijos rinkinių; muziejininkystės pradininko P. Bliūdžiaus; Rokiškio krašto muziejaus įkūrimo.

IKI: vieno didžiausių savivaldybinių muziejų Lietuvoje – Rokiškio krašto muziejaus (su dviem filialais Kriaunose ir Obeliuose); muziejaus fondų, turinčių daugiau kaip 100 tūkstančių eksponatų; garsiausio XX a. dievdirbio Liongino Šepkos drožinių ekspozicijos; atkurtų Rokiškio dvaro interjerų; vienintelio Baltijos šalyse Prakartėlių muziejaus.

01.

02.

03.

- Rokiškio krašto muziejus – pirmasis muziejus Lietuvoje, įsikūręs dvare, kurį 1801 m. pastatė grafas Ignotas Tyzenhauzas. Muziejaus rinkiniuose sukaupta ir saugoma per 110 000 eksponatų.
- Jaunimo pilietinio ir patriotinio ugdymo vieta – Laisvės kovų istorijos muziejus Obeliuose, įkurtas 1998 m. Andrejaus Dručkaus iniciatyva.

01. Muziejuje parengta per 30 edukacijų įvairaus amžiaus žmonėms, kuriose kasmet pabuvoja per 16 000 lankytojų.

02. Rokiškio krašto muziejus žiemą tampa Senelio Kalėdos rezidencija. Susitikti su Seneliu Kalėda traukia būriai vaikų iš Lietuvos ir Latvijos.

03. Nuo 1998 m. Rokiškio krašto muziejus kaupia vienintelę Lietuvoje prakartėlių kolekciją, kurią lankytojai gali apžiūrėti ištisus metus.

04. Kriaunų muziejuje, įkurtame 1987 m., gausi krašto amatų ir etnografijos ekspozicija. Joje įrengtas ir XX a. pradžios kaimo trobos interjeras.

05. Muziejus – ne tik ekspozicijos, bet ir patrauklios pramogos įvairiu metų laiku.

06. Rokiškio krašto muziejus garsėja žymiausio Lietuvos dievdirbio Liongino Šepkos (1907–1985) kūrinių ekspozicija, kurioje unikalią drožybą papildo inovatyvios technologijos.

04.

05.

06.

ROKIŠKIS

Lietuvos
kultūros
sostinė

‘19

Dailė

NUO: dailininkų Romerių dinastijos; grafų Tyzenhauzų dailės kūrinių; Rokiškio dvaro grafikos, dailės, tautodailės, skulptūros kolekcijų; Lietuvos dailės kūrėjo ir puoselėtojo, kraštiečio J. Vienožinskio; žymiausio XX a. Lietuvos medžio drožėjo L. Šepkos, Rokiškio krašto garbės pilietės, Lietuvoje žinomiausios primityviosios dailės atstovės M. Bičiūnienės.

IKI: L. Šepkos medinių skulptūrų parko; medžio drožėjų ir tapybos plenerų; Rokiškio dailininkų klubo „Roda“; Rokiškio dailės mokyklos; kraštiečių dailininkų R. Bičiūno, S. Kliaugos, J. Čeičytės, A. Baltrūno, R. Nemeikšio ir kt.; geriausio „Art Vilniaus 2013“ Lietuvos menininko – Raimondo Gailiūno.

01.

02.

03.

- Rokiškietė Nr. 5. 2019. Drobė, aliejus. 50 x 40. Tapytojas Raimondas Gailiūnas - geriausias ART VILNIUS'13 menininkas.
- 1999 metais Nepriklausomybės aikštėje pastatyta skulptoriaus Leono Žuklio (1923) kompozicija „Arka", skirta Rokiškio 500 metų jubiliejui.
- 1984 metais įsteigtas Dailės skyrius prie Rokiškio muzikos mokyklos, vėliau tapo Dailės mokykla.

01. Rokiškio dvaro savininkai Tyzenhauzai – dailės kūrinių kolekcininkai ir menininkų mecenatai. Senoji Rokiškio dvarvietė XVI–XVIII a.

02. Justino Vienožinskio (1886–1960), meno mokyklos įkūrėjo, tapytojo, dailėtyrininko, paveikslas „Autoportretas".

03. Juzefos Čeičytės (1922), tapytojos, scenografės, poetės paveikslas „Kompozicija".

04. Rokiškio dailininkų klubas „RODA" (1997) surengė daugiau kaip 50 bendrų parodų.

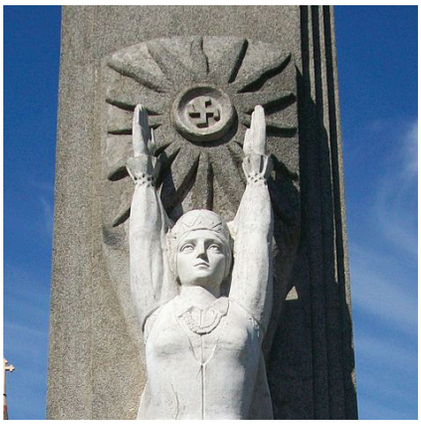
05. Skulptoriaus Roberto Antinio vyresniojo (1898–1981) Nepriklausomybės paminklas Rokiškyje.

06. Tapytojo Rimo Zigmo Bičiūno (1945) paveikslas „Karusėlė".

04.

05.

06.

ROKIŠKIS

Lietuvos
kultūros
sostinė

‘19

Etnokultūra

NUO: Sėlių krašto sutartinių, archaiškiausių penkiastygių kanklių; kulinarinio paveldo unikumo – keptinio alaus.

IKI: „Aukso paukštės“ laureato Rokiškio kultūros centro folkloro ansamblio „Gastauta“; vaikų ir senjorų folkloro bei muzikinių kolektyvų Rokiškio kultūros centre ir R. Lymano muzikos mokykloje; Rokiškio tautodailininkų klubo; Turizmo ir tradicinių amatų informacijos ir koordinavimo centro; respublikoje gerai žinomų įvairių sričių tautodailininkų ir amatininkų; edukacinių programų, skirtų amatams, gausos; langinių tapymo plenerų.

01.

02.

03.

- Amatų, folkloro ir teatrų šventė „Tėvučia pakluonėj“ (vyko 1992-1997 m.). Organizatorius – folkloro ansamblis „Gastauta“.
- Nuo 1990 metų vyksta tradicinis Vėlinių vakaras „Vėlinių ugnelės šviesa“.

01. „1-oji Baltų vienybės sąšauka“ ant Moškėnų piliakalnio 2015-09-22 d. (vyksta 2015–2018 m.).

02. Užgavėnės 2005-02-09 d. (vyksta apie 40 metų).

03. Astos Keraitienės ir Gintarės Markevičienės tapytos langinės „9-ame plenere–2013“. Medžio drožybos meistro Eugenijaus Deksnio medinė puošyba.

04. Emilijos Klemkaitės tapytos langinės „14-ame plenere–2018“.

05. 10-oji tradicinė folkloro šventė „Aušta aušrela“ 2008-11-29 d. (vyksta 1998–2018 m.).

06. „1-ojo langinių tapymo plenero–2005“ dalyviai: Asta Keraitienė (pirmoje eilėje iš kairės), Edmundas Petrovas, Sigita Klemkaitė, Rimvydas Pupelis, Ligitas Keraitis; Eugenijus Raugas (antroje eilėje iš kairės), Edmundas Birgėla, Arūnas Augutis, Sigitas Daščioras, Žilvinas Vaičiūnas, Petras Rakštikas (pleneras vyksta nuo 2005 m.).

04.

05.

06.

ROKIŠKIS

Lietuvos
kultūros
sostinė

‘19

Vizualieji menai

NUO: kinematografo įrengimo Rokiškio krašte, Kamajuose (1912–1913 m.); XX a. pradžioje A. Ščiukos pastatyto modernaus kino teatro Rokiškyje; didžiulės Rokiškio krašto muziejaus senų nuotraukų ir negatyvų kolekcijos.

IKI: kraštiečio kino režisieriaus J. Krisiūno meninių filmų; tradicinių edukacinių vasaros kino stovyklų vaikams; kino filmų rodymo Rokiškio kultūros centre; fotomenininko G. Dainio albumo; fotoalbumų apie Rokiškio kraštą; fotografijų parodų.

01.

02.

03.

04.

05.

- Vienas iš Kultūros mokyklos absolventų Gintautas Dainys (1969-2005) buvo žymiausias Rokiškio krašto fotomenininkas, pirmasis rokiškėnas, tapęs Fotomenininkų sąjungos nariu. Po menininko mirties išleistas jo fotografijų albumas.

- Profesionalios meninės ir reportažinės fotografijos raida Rokiškyje ypač suaktyvėjo nuo 1984 m., kai čia veikusioje Kultūros mokykloje buvo įsteigta foto-kino būrelių vadovų specialybė.

01. Vienas iki Antrojo pasaulinio karo garsiausių Rokiškio fotografų L. Vinokuras daugiausia darė portretines nuotraukas, atvirukus su miesto erdvėmis, pastatais. Savo nuotraukas ženklino specialiu antspaudu ir turėjo firminius vokus.

02. Tarpukario laikotarpiu pramonininko A. Ščiukos pastate veikė pirmasis ir didžiausias Rokiškio kino teatras „Lyra“, kurio savininkas buvo Leopoldas Kvasniauskas. Sovietmečiu šis kino teatras buvo nacionalizuotas ir pervardintas į „Saulutę“. Vėliau, dabartinėje Nepriklausomybės aikštės ir Vilniaus gatvių sankirtoje, buvo pastatytas kino teatras „Aukštaitis“.

03. Rokiškio ir jo apylinkių vaizdai kino juostose įamžinti kartą, tačiau labiausiai jį atskleidė kraštietis, Lietuvos kino ir teatro režisierius, scenaristas, prodiuseris Justinas Krisiūnas. Naujausias jo darbas – lietuviškas filmas „Širdys“ (2018 m.).

04.-06. Šiuo metu fotografijos srityje Rokiškyje vaisingiausiai darbuojasi Sigitas Daščioras, Virginijus Stumbrys ir Darius Baltakys (S. Daščioro, V. Stumbrio ir D. Baltakio archyvų nuotr.).

06.

ROKIŠKIS

Lietuvos
kultūros
sostinė

‘19

Dvarų kultūra

NUO: kultūros mecenatų ir puoselėtojų kunigaikščių Krošinskių; LDK didikų grafų Tyzenhauzų dinastijos kūrybinio, mokslinio, architektūros ir kitų sričių palikimo, kultūros mecenatystės tradicijų; grafų Pšezdzieckių meno rinkinių kolekcijų.

IKI: išsaugotų ir restauruotų respublikinės reikšmės XIX amžiaus architektūros ir urbanistikos paminklų (Rokiškio dvaro, Rokiškio Šv. Mato bažnyčios, Nepriklausomybės aikštės); kultūros mecenavimo tradicijų tąsos; tarptautinių, respublikinių ir regioninių renginių gausos ir aktyvaus kultūrinio miesto gyvenimo; Rokiškio dvaro sodybos tapimo patraukliausiu turizmo traukos objektu Lietuvoje ir Europoje (2011 m.); Rokiškio rajono savivaldybės apdovanojimo „Auksinė krivulė“ už kultūros puoselėjimą (2012 m.).

01.

02.

03.

04.

05.

- Gačionių dvaras ir parkas (Jūžintų seniūnija) tris šimtmečius valdytas baronų Rozenų. Dabartiniai neoklasicistiniai mediniai dvaro rūmai pastatyti 1870 m.

01. Rokiškio dvaro rūmų durys kasdien (išskyrus pirmadienį) atvertos visiems, kas nori plačiau susipažinti su autentiška dvaro istorija.

02. Rokiškio dvaro rūmuose išlikęs valgomasis, žavintis savo autentiškais baldais, indais, vazomis.

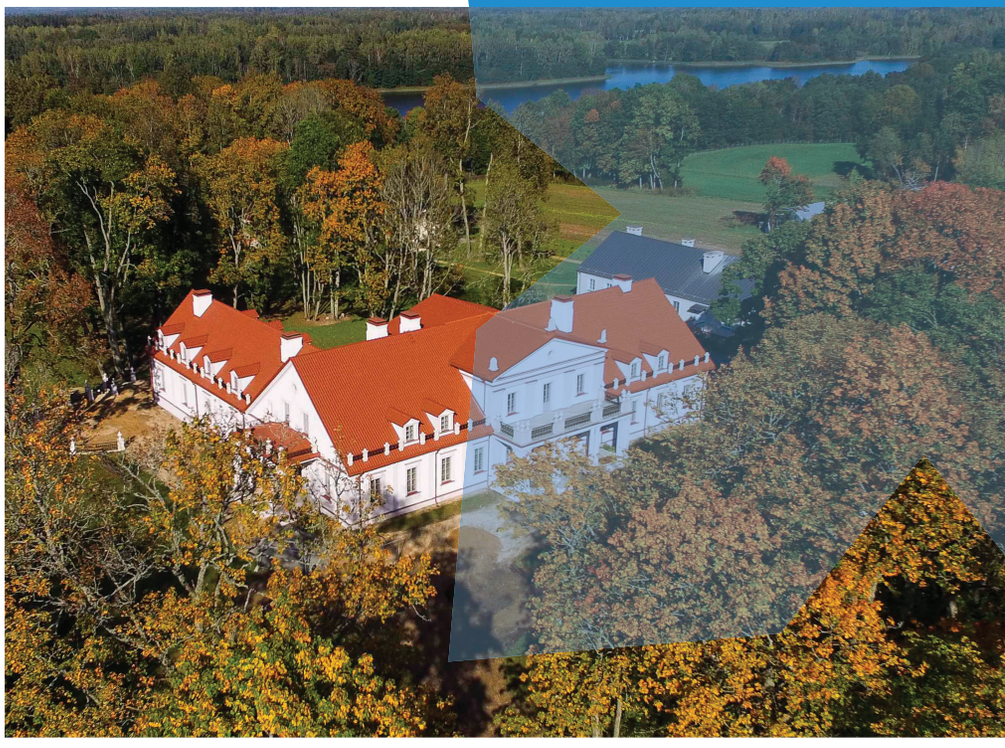
03. Rokiškio dvaro rūmų ansamblis įkurtas XVIII a. pab. LDK gvardijos vado grafo Ignoto Tyzenhauzo. Dvarą valdė kelios grafų Tyzenhauzų ir Pšezdzieckių kartos, garsėjusios kultūrine ir moksline veikla, kolekcijomis, mecenavimu. Šiuo metu Rokiškio dvaro ansambliui priklauso 16 išlikusių autentiškų pastatų, parkas, tvenkiniai. Ansamblis yra paskelbtas Respublikos Kultūros paminklu, 2011 m. Rokiškio dvaro sodyba pripažinta patraukliausia Lietuvos turizmo vietove ir apdovanota specialiu Europos Komisijos prizu. Šis titulas Rokiškio dvarui buvo suteiktas už dvarų kultūros istorijos puoselėjimą, įdomias muziejaus ekspozicijas ir edukacines programas. Rokiškio dvaro parke lankytojai gali grožėtis čia įkurdintais danieliais, juodosiomis gulbėmis.

04. Išskirtinė drabužių paroda iš Aleksandro Vasiljevo kolekcijos lankytojų lauks ir 2019 metais.

05. Salų dvaro rūmų statybos pradėtos XVIII a. pabaigoje, 1977 m. dvaras buvo rekonstruotas. Dabar dvare vyksta įvairūs kultūros renginiai.

06. 500 metų istorija – šalia jūsų. Tokius unikalius įspūdžius siūlo Ilzenbergo dvaras, vieną seniausių ir gražiausių dvarvietės erdvių paskyręs svečių poilsiui. Šimtametis parkas, jo centre - puošnūs rūmai.

06.

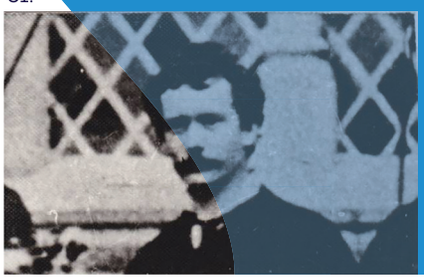

Muzika

NUO: pirmosios žinomos Lietuvoje Salų muzikos mokyklos; vertingos muzikinių instrumentų kolekcijos Rokiškio dvare; italų muziko E. Djoto muzikinės veiklos, kitų žinomų menininkų koncertų Tyzenhauzų ir Pšezdzieckių dvare; pedagogo, vargonininko ir kompozitoriaus čeko R. Lymano veiklos Rokiškyje ir jo mokinių J. Gruodžio, M. Petrausko, J. Tallat-Kelpšos, S. Šimkaus ir kt.; kraštiečių operos solistų J. Bieliūno, J. Katelės, Vl. Kavoliūno, A. Apšegos, legendinės primadonos I. Jasiūnaitės.

IKI: R. Lymano muzikos mokyklos; vargonininkų ir muzikos mokytojų ruošimo programų Panevėžio kolegijos Rokiškio filiale; tarptautinių R. Lymano vargonų muzikos festivalių; seserų Zajančauskaičių rengiamų Rokiškio klasikinės muzikos festivalių; teatralizuotų koncertų ir miuziklų statymo tradicijų, paremtų unikaliu profesionalų ir mėgėjų atlikėjų kūrybiniu bendradarbiavimu; tarptautinio roko muzikos festivalio „Tėvo gitara“; chorų šventčių; respublikinių ir regioninių liaudiškų šokių ansamblių ir kapelų varžytuvių.

01.

02.

03.

04.

05.

- Rokiškio Rudolfo Lymano mokyklos mokytojai ir mokiniai – laukiami Rokiškio rajono renginių dalyviai.

01. R. Lymanas Rokiškyje dirbo 21 metus (1883–1904). Čeko R. Lymano vadovaujama mokykla garsėjo visoje Lietuvoje ir turėjo didelės reikšmės visos Šiaurės Lietuvos vargonininkų išprusimui ir chorinio dainavimo tradicijoms. Ji muzikos pagrindus davė kompozitoriui Juozui Gruodžiui – Kauno konservatorijos direktoriui, kompozitoriui Mikui Petrauskui – pirmųjų lietuviškų operečių ir operų autoriui, kompozitoriui Juozui Tallat-Kelpšai – operos dirigentui, operos solistui Juozui Katelei, muzikos dėstytojui J. Gaubui ir daugeliui kitų. Iš jų ir M. Milakniui, kuris kartu su gimnazijos mokytoju K. Jovaiša buvo rokiškėnų muzikinio gyvenimo priešakyje.

02. Kauno valstybinio muzikinio teatro solistas, išskirtinio balso savininkas, baritonas kraštietis Andrius Apšega – „Lietuvos kultūros sostinė – Rokiškis 2019“ ambasadorius.

03. Nuo 2007 m. kasmet Rokiškyje buvusios mokinės Simona ir Justina Zajančauskaitės organizuoja „Klasikinės muzikos festivalius“.

04. Autorinių dainų kūrėja ir atlikėja Vilija Radvilė, koncertuojanti drauge su smuikininke Oksana Sadauskiene. Išleisti albumi – „Iki tavęs“ ir „Pašauktas vardu“.

05. Virginija Skeirienė – neofolkloro stiliaus muziką atliekančios grupės „Pievos“ lyderė. Jos išleisti albumai – „Pasilikus su vienatve“, „Mėnuli baltas“, „Paprastas pasaulis“, „Likimas“.

06. Šiandien Rokiškio Rudolfo Lymano muzikos mokykla yra moderni, patraukli, kūrybiška, ieškanti inovacijų švietimo įstaiga, organizuojanti rajoninius, apskrities, tarptautinius konkursus ir festivalius. Mokykloje yra Jaunučių, Jaunių chorai (mokytoja R. Kazlauskienė), pučiamųjų instrumentų orkestras (mokytoja E. Gudonis), styginių ansambliai (mokytojos D. Bartininkienė, L. Kanopienė, L. Plepienė, O. Sadauskienė, R. Umbražūnienė), kanklininkių ansamblis (mokytoja D. Baranauskienė), gitaristų ansambliai (mokytojos V. Radvilė, R. Šakalienė). Liaudies tradicijų puoselėjimas ir papročių išsaugojimas perteikiami mokytojos L. Bieliūnienės sukurtuose trumpametražiuose filmuose „Virsmas“ ir „Prisikėlimas“. Mokyklos mokiniai dalyvauja įvairiuose tarptautiniuose konkursuose, festivaliuose ir projektuose. Kanklininkės ir jaunių choras (nuotraukoje) reprezentuoja Rokiškį visose rengiamose moksleivių ir pasaulio lietuvių dainų šventėse.

06.

ROKIŠKIS

Lietuvos
kultūros
sostinė

‘19

Literatūra

NUO: S. Tyzenhauzaitės – pirmosios Lietuvos moters rašytojos (rašė prancūzų kalba); grafų Tyzenhauzų knygų; kraštiečių J. Tumo-Vaižganto, A. Strazdo, A. Vienažindžio, A. ir J. Keliuočių, P. Širvio, L. Dovydėno ir kitų kūrybos.

IKI: nacionalinės premijos laureatų S. Parulskio, V. Juknaitės; mokslingiausia Lietuvoje pripažintos J. Keliuočio viešosios bibliotekos; kultūros istorijos žurnalo „Prie Nemunėlio“; J. ir A. Keliuočių palikimo studijų centro; Rokiškio rajono literatų klubo „Vaivorykštė“; gausios šiuolaikinių vietos autorių leidybos.

01.

02.

03.

- Nuo 2006 m. leidžiamas Rokiškio krašto kultūros žurnalas „Prie Nemunėlio“.
- Nuo 2007 m. teikiama Juozo Keliuočio literatūrinė premija.
- Savo kūryba Rokiškio kraštą garsina Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatai, kraštiečiai rašytojai – Sigitas Parulskis ir Vanda Juknaitė.
- Prie bibliotekos veikia Rokiškio rajono literatų klubas „Vaivorykštė“, vyksta tradiciniai „Poezijos pavasariai“.
- Susipažinti su krašto literatūrinio žodžio kūrėjais galima Rokiškio Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos kataloguose, rankraštyne, Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centre.

01. Sofija Tyzenhauzaitė de Šuazel-Gufjė, Rokiškio grafo Ignoto Tyzenhauzo dukra (1790–1878) – pirmoji moteris rašytoja, istorinėje Lietuvoje rašiusi prancūzų kalba. 2019 m. lapkričio 21 d. Juozo Keliuočio viešojoje bibliotekoje vyks Tarptautinis Sofijos Tyzenhauzaitės vardo rašytojų sąskrydis.

02. Rokiškio kraštas garsus liaudies dainiais, poetais ir prozininkais. Biblioteka kviečia keliauti jų gyvenimo ir kūrybos keliais. Nuotraukoje – Arvydas Genys.

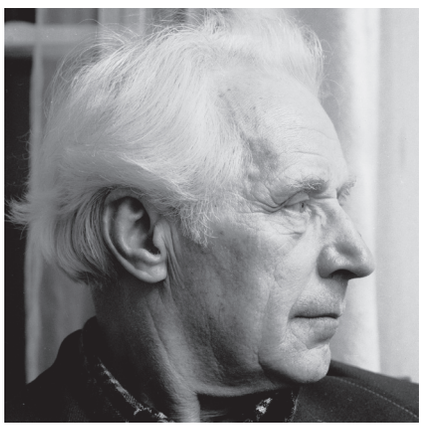
03. 2004 m. bibliotekoje įkurtas Juozo ir Alfonso Keliuočių studijų centras. 2007 m. biblioteka buvo pavadinta žurnalisto, rašytojo, žurnalo „Naujoji Romuva“ įkūrėjo ir redaktoriaus Juozo Keliuočio vardu. Nuotraukoje – Juozas Keliuotis.

04. Nuo 2010 m. Rokiškio krašte teikiama Liudo Dovydėno literatūrinė premija. Teikimo iškilmių organizatorius – Juozo Keliuočio viešoji biblioteka. Nuotraukoje – Liudas Dovydėnas.

05. Biblioteka organizuoja tradicinius renginius: „Širvynė“ poeto Pauliaus Širvio tėviškėje Degučiuose, „Keliuotiškos Juozinės“, Lėlių teatrų festivalis „Kai atgyja lėlės“ ir kt. Nuotraukoje – Paulius Širvys.

06. Lėlių teatrų festivalis „Kai atgyja lėlės“.

04.

05.

06.

ROKIŠKIS

Lietuvos
kultūros
sostinė

‘19

Kultūros sostinės ambasadoriai

TEATRAS

DARIUS RABAŠAUSKAS
„Rokiškio – Lietuvos kultūros sostinės 2019“ ambasadorius, teatro režisierius.

JONAS KORENKA
Lietuvos kultūros, teatro ir politikos veikėjas, buvęs Rokiškio liaudies teatro režisierius, Lietuvos nacionalinio dramos teatro generalinio direktoriaus pavaduotojas, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos komiteto narys.

ŠOKIS

MANTAS SVIRSKYS
Choreografas, baletmeisteris, šokių mokyklos „Be good“ įkūrėjas ir mokytojas, išauginęs ne vieną pasaulio čempioną. Už darbą su kurčiųjų šokių kolektyvu ir spektakliu „Apie tai“ įvertintas aukščiausiu mėgėjų teatro apdovanojimu „Aukso paukštė“.

MUZIEJININKYSTĖ

VACLOVAS KONTRAUSKAS
Kolekcininkas, Vilniaus restorane „Ida Basar“ esančio Lietuvos kulinarinio paveldo muziejaus vadovas, privataus muziejaus–sodybos Laibgaliuose (Rokiškio raj.) savininkas.

ANGELO FROSIO
Rokiškio krašto garbės pilietis, profesorius, daugybės mokslinių darbų ir knygų autorius, žinomas sūrininkystės specialistas, menininkas. A. Frosio dėka Rokiškyje atsirado vienintelis Šiaurės Europoje Prakartėlių muziejus.

ALDONA SHAPIRO
Pedagogė, lietuvių mokyklos Vašingtone (JAV) mokytoja ir Philipas Shapiro, teisininkas, advokatas. Šie Rokiškio kraštą mylintys žmonės bendradarbiauja su Rokiškio krašto muziejumi, savivaldybe ir Rokiškio teatro asociacija, remia edukacinius projektus ir prisideda atgaivinant pamirštą Rokiškio krašto istoriją.

DAILĖ

ARVYDAS BAGDONAS
Menininkas, tapytojas, grafikas, vitražistas, skulptorius. Surengė daugiau nei 60 asmeninių ir bendrų su kitais autoriais parodų. Kasmet dalyvauja Rokiškio langinių ir Skemų pensionato pleneruose, krašto muziejuje rengia tapybos darbų parodas. Aktorius, dainininkas, pedagogas, vyriausiasis Lietuvos Kalėdų Senelis Kalėda.

ETNOKULTŪRA

LIBERTAS KLIMKA
Fizikas, gamtos mokslų daktaras, parašęs per aštuonis šimtus įvairių mokslo ir mokslo populiarinimo straipsnių, etnologas, mokslo istorikas, Lietuvos edukologijos universiteto profesorius, naujų tarpdisciplininių mokslo šakų – paleoastronomijos ir etnokosmologijos – pradininkas Lietuvoje. Kartu su Gunaru Kakaru įkūrė Lietuvos etnokosmologijos muziejų, yra muziejaus mokslinis vadovas. Kultūros vertybių apsaugos departamento ekspertas. Priklauso Lietuvos mokslo istorikų asociacijai, Lietuvos kraštotyros draugijai, Lietuvos astronomų draugijai, Lietuvos fizikų draugijai, Bibliofiliniam Martyno Mažvydo klubui, organizacijai „Astronomija kultūroje“.

VIZUALIEJI MENAI

JUSTINAS KRISIŪNAS
Rokiškyje subūrė jaunimo teatrą. Vaidybinių kino filmų ir televizijos serialų režisierius. „Rokiškio – Lietuvos kultūros sostinės 2019“ ambasadorius.

DVARŲ KULTŪRA

DIANA VARNAITĖ
Valstybinės paminklosaugos komisijos vyr. specialistė, buvusi LR KM Kultūros vertybių apsaugos departamento direktorė, Lietuvos paveldosauginininkė ir istorikė. Dabar – Vyriausybės kanceliarijos patarėja religijos klausimais.

MUZIKA

ANDRIUS APŠEGA
Muzikos pedagogas, Kauno valstybinio muzikinio teatro solistas, daugelio tarptautinių konkursų – Lietuvoje, Estijoje, Suomijoje, Lenkijoje, Čekijoje, Slovakijoje, Italijoje, Ukrainoje, Rusijoje, Portugalijoje – prizinių vietų laureatas.

SIMONA IR JUSTINA ZAJANČAUSKAITĖS
Simona Zajančauskaitė – muzikė, pianistė, M. K. Čiurlionio menų mokyklos dėstytoja, ir Justina Zajančauskaitė, muzikė, smuikininkė, Paryžiaus styginių kvarteto „Elysee String Quartet“ narė. Simona ir Justina yra tradicinio renginio „Rokiškio klasikinės muzikos festivalis“ iniciatorės ir organizatorės.

LITERATŪRA

RIMGAUDAS VALENTINAS GRAIBUS
Poetas, žurnalistas, redaktorius, Lietuvos rašytojų sąjungos narys, Pauliaus Širvio literatūrinės premijos laureatas.

MANTAS ZAKARKA
Septynerius metus atstovavo nacionalinių ir regioninių jaunimo organizacijų interesams, kūrė ir plėtojo ryšius su valstybinėmis institucijomis. Nuo 2013 m. dvi kadencijas iš eilės vadovavo vienai didžiausių nevyriausybinių organizacijų šalyje – Lietuvos jaunimo organizacijų tarybai (LiJOT), dalyvavo ministerijų darbo grupėse ir komisijose kaip jų narys ir ekspertas.

RYTIS KAZLAUSKAS
Žinomas sporto komentatorius ir žurnalistas.

VALENTINAS MILAKNIS
Buvęs INFOBALT fondo valdybos narys, Aukštojo mokslo tarybos pirmininkas, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos komiteto pirmininkas ir generalinis direktorius.

ALGIS NARUTIS
Rokiškio krašto garbės pilietis, buvęs Vilniaus rokiškėnų klubo „Pragiedruliai“ pirmininkas. Garsina ir remia Rokiškio kraštą bei žmones, skatina organizacijų bendradarbiavimą.

VISOS KULTŪROS IR MENO SRITYS

MANTAS ZAKARKA
Septynerius metus atstovavo nacionalinių ir regioninių jaunimo organizacijų interesams, kūrė ir plėtotojo ryšius su valstybinėmis institucijomis. Nuo 2013 m. dvi kadencijas iš eilės vadovavo vienai didžiausių nevyriausybinių organizacijų šalyje – Lietuvos jaunimo organizacijų tarybai (LiJOT), dalyvavo ministerijų darbo grupėse ir komisijose kaip jų narys ir ekspertas.

RYTIS KAZLAUSKAS
Žinomas sporto komentatorius ir žurnalistas.

VALENTINAS MILAKNIS
Buvęs INFOBALT fondo valdybos narys, Aukštojo mokslo tarybos pirmininkas, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos komiteto pirmininkas ir generalinis direktorius.

ALGIS NARUTIS
Rokiškio krašto garbės pilietis, buvęs Vilniaus rokiškėnų klubo „Pragiedruliai“ pirmininkas. Garsina ir remia Rokiškio kraštą bei žmones, skatina organizacijų bendradarbiavimą.

DONATAS SMALINSKAS
Laikinai einantis Valstybinės kalbos inspekcijos viršininko pareigas. Aktyviai dalyvauja Vilniaus rokiškėnų klubo „Pragiedruliai“ veikloje, bendradarbiauja su Rokiškio kultūros ir meno žmonėmis.

VYTAUTAS BUTĖNAS
Informacinių technologijų specialistas, Vilniaus rokiškėnų klubo „Pragiedruliai“ pirmininkas. Siūlo ir įgyvendina idėjas, kaip miestas galėtų būti patrauklesnis investicijoms ir jaunimui.

ROKIŠKIS

Lietuvos
kultūros
sostinė

‘19

Projektą įgyvendinančios įstaigos

ROKIŠKIO KULTŪROS CENTRAS
Respublikos g. 96, Rokiškis

| +370 673 36 438
| rokiskiokc@gmail.com
| www.rokiskiokc.lt, www.rokiskiskulturossostine.lt
| FB: Rokiškio kultūros centras / Rokiškis – Lietuvos kultūros sostinė 2019

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS JUOZO KELIUOČIO VIEŠOJI BIBLIOTEKA
Kauno g. 7, Rokiškis

| 8 458 51502, 8 458 52106
| bibliogr@rokiskis.rub.lt
| www.rokiskis.rub.lt

ROKIŠKIO TURIZMO IR TRADICINIŲ AMATŲ INFORMACIJOS IR KOORDINAVIMO CENTRAS
Nepriklausomybės a. 8-3, Rokiškis

| +370 458 51044
| info@rokiskiotic.lt
| www.rokiskiotic.lt

ROKIŠKIO KRAŠTO MUZIEJUS
Tyzenhauzų g. 5, Rokiškis

| 8 458 52261
| muziejus@rokiskyje.lt
| www.muziejusrokiskyje.lt

ROKIŠKIO CHOREOGRAFIJOS MOKYKLA
Respublikos g. 96, Rokiškis

| 8 458 31975
| choreografijarok@gmail.com
| www.choreografijarok.lt

ROKIŠKIO RAJONO KŪNO KULTŪROS IR SPORTO CENTRAS
J. Basanavičiaus g. 3, Rokiškis

| 8 458 51884
| info@rokiskiosportas.lt
| www.rokiskiosportas.lt

ROKIŠKIO JAUNIMO CENTRAS
Vytauto g. 20, Rokiškis

| 8 458 32 732
| jaunimocentras@rjc.lt
| www.rjc.lt

ROKIŠKIO RUDOLFO LYMANO MUZIKOS MOKYKLA
Kauno g. 4, Rokiškis

| 8 615 92750,
| muzika.rokiskyje@gmail.com
| www.muzika.rokiskyje.lt

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖ
Respublikos g. 94, Rokiškis

| 8 458 71 233
| savivaldybe@post.rokiskis.lt
| www.rokiskis.lt

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS
Respublikos g. 96, Rokiškis

| 8 628 98209
| sapokaite.agne@gmail.com
| www.rsveikata.lt

ROKIŠKIO BASEINAS
Taikos g. 21, Rokiškis

| 8 610 91845
| vadyba@rokiskiobaseinas.lt
| www.rokiskiobaseinas.lt

BENDRUOMENĖ „VELYKALNIS“
Sporto g. 8, Rokiškis

| +370 603 05137

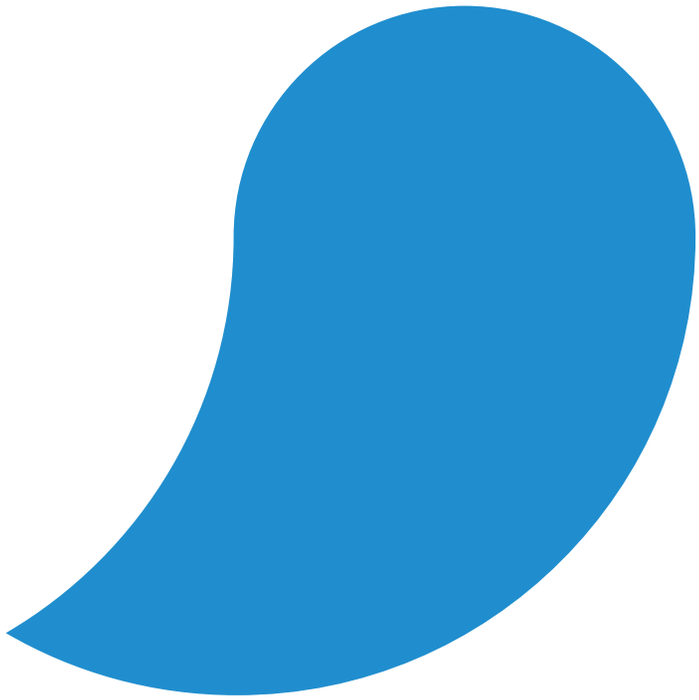
ROKIŠKIO NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ TARYBA
Respublikos g. 96, Rokiškis

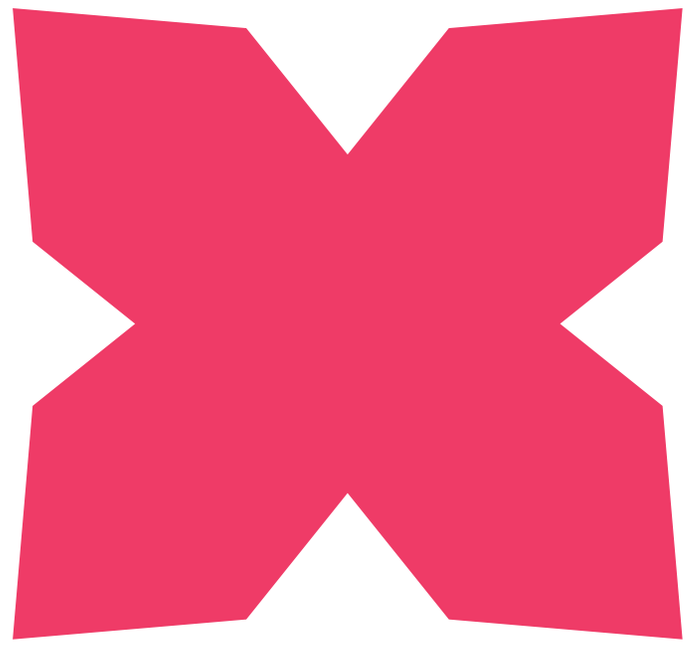
| www.rokiskis.lt

ROKIŠKIS

Lietuvos
kultūros
sostinė

‘19

Jubiliejai

XX TARPTAUTINIS VARGONŲ MUZIKOS FESTIVALIS, SKIRTAS ČEKŲ MUZIKUI, PEDAGOGUI, VARGONININKUI RUDOLFUI LYMANUI

Vargonų muzikos kultūros tradicija siekia 1883 m., kai Rokiškyje buvo įkurta Grafiškoji muzikos ir giedojimo mokykla. Į ją dirbti buvo pakviestas čekas, vargonų muzikos virtuozas ir improvizatorius, choro ir orkestro dirigentas, kompozitorius, vargonų ir fortepijonų derintojas Rudolfas Lymanas.
2000 m. įvykęs pirmasis vienos dienos trukmės vargonų muzikos festivalis, skirtas čekų muzikui atminti, užtikrino naujos vargonų muzikos tradicijos pradžią, besitęsiančią iki šių dienų. Per du dešimtmečius festivalis tapo svariu ir klausytojų itin laukiamu kultūriniu reiškiniu, reprezentuojančiu ne tik miesto istoriją, bet ir dabartį. Tai – vieninteli muzikos festivalis Panevėžio apskrityje, sujungiantis sakralinę ir klasikinę muziką.

XXXV LIETUVOS PROFESIONALIŲ TEATRŲ FESTIVALIS „VAIDINAME ŽEMDIRBIAMS“

Kas „Vaidiname žemdirbiams“ buvo anuomet, prieš 34 metus? Šiek tiek beprotiška Lietuvos pakraščio rajono valdžios, pramonės įmonių vadovų ir kultūrininkų idėja atvežti ir parodyti žmonėms profesionalaus teatro spektaklius. Kažin, ar buvo planuojama toli į ateitį, koks tas festivalis bus po 20, 30 metų ir ar iš viso jis bus.
Kas „Vaidiname žemdirbiams“ yra šiandien? Seniausias ir didžiausias Lietuvos profesionalių teatrų festivalis. Per daugiau kaip 30 metų radosi ir išnyko nemaža kitų nacionalinių ir tarptautinių teatro festivalių, kurių idėja ir tikslas nebuvo tokie beprotiški, kurie orientavosi ne tik į geriausius lietuvių, bet ir į pasaulio teatro kūrinius. Gyvybingam festivaliui rastis šių dienų pasaulyje nelengva...
Kokia „Vaidiname žemdirbiams“ gyvybingumo paslaptis? Šis festivalis vienija. Visų pirma, vienija Rokiškio rajono bendruomenę. Vienija vietos valdžią, verslą, kultūrininkus ir paprastus žmones. Vienija teatro mėgėjų bendruomenę ir kasmet pritraukia naujų žiūrovų. Vienija kartas ir šeimas, kurios vakarus leidžia teatre. Vienija „išmaniuosius“ ir „nuo žemės“ ateinančius, sėdančius šalia teatro salėje. Vienija kaimų ir miestelių bendruomenes, kolektyviai traukiančias į spektaklius. Vienija verslo konkurentus, kartu galvojančius, kaip gražiau ir išradingiau paremti festivalį ar jame dalyvaujančius teatrus. Pagaliau – vienija geriausius Lietuvos teatrus, nes kasmet „Vaidiname žemdirbiams“ rezultatai tampa „Auksinių scenos kryžių“ pranašais.

DAILĖS MOKYKLAI – 35

Šiais metais Dailės mokykla švenčia 35-metį. Mokykloje vaikai susipažįsta su dailės pasauliu, įgyja ir plėtoja meninius sugebėjimus, išbando save tarptautiniuose ir respublikiniuose konkursuose, parodose. Vis dažniau mokyklos absolventai renkasi dailės srities studijas Lietuvoje ir užsienyje, tapdami profesionaliais kūrėjais, kitiems dailė tampa prasminga laisvalaikio veikla.

ROKIŠKIS

Lietuvos
kultūros
sostinė

Jubiliejai

ROKIŠKIO CHOREOGRAFIJOS MOKYKLOS 30-MEČIO RENGINYS

Rokiškio choreografijos mokykla yra vienintelė Rokiškio rajone vaikų ir jaunimo švietimo įstaiga, teikianti neformalaus švietimo choreografinį – meninį išsilavinimą. Mokyklos misija – mokinių meninis ir estetinis ugdymas. Šokio, teatro ir muzikos tarpusavio ryšys. Mokykloje vaikai mokosi šokio meno, lietuvių liaudies, šiuolaikinio, klasikinio, folklorinio, pramoginio-buitinio ir pasaulio tautų šokių. Papildomai gali mokytis groti pianinu, smuiku, akordeonu ir gitara. Mokyklos meniniai kolektyvai, liaudiškų šokių ansamblis „Nemunėlis“ ir šiuolaikinio šokio grupė „Fiesta“, žinomi ne tik mūsų šalyje, bet ir už Lietuvos ribų.
Rokiškio choreografijos mokyklai – 30 metų! Jubiliejinė šventė prasidėjo viešomis šokių pamokomis „Laimės receptas: šoka visas miestas“, kurias vedė profesionalių šokėjų ir trenerių komanda „Zumba By Timeless“ ir Vilniaus urbanistinio šokio teatro „Low Air“ šokio spektakliu „Feel-Link“. „Nuo alemandos iki breiko“ – taip pavadintas mokyklos gimtadienio koncertas, kurio metu scenoje pasirodė šią mokyklą lankantys ir jau baigę absolventai, čia dirbantys mokytojai. Žiūrovai pamatė ištraukas iš geriausių pastatymų. Mokykla šiemet išleidžia jau 24 laidą, o trys jos mokytojos 2019 m. įvertintos garbinga „Rokiškio kultūros vingio“ statulėle.

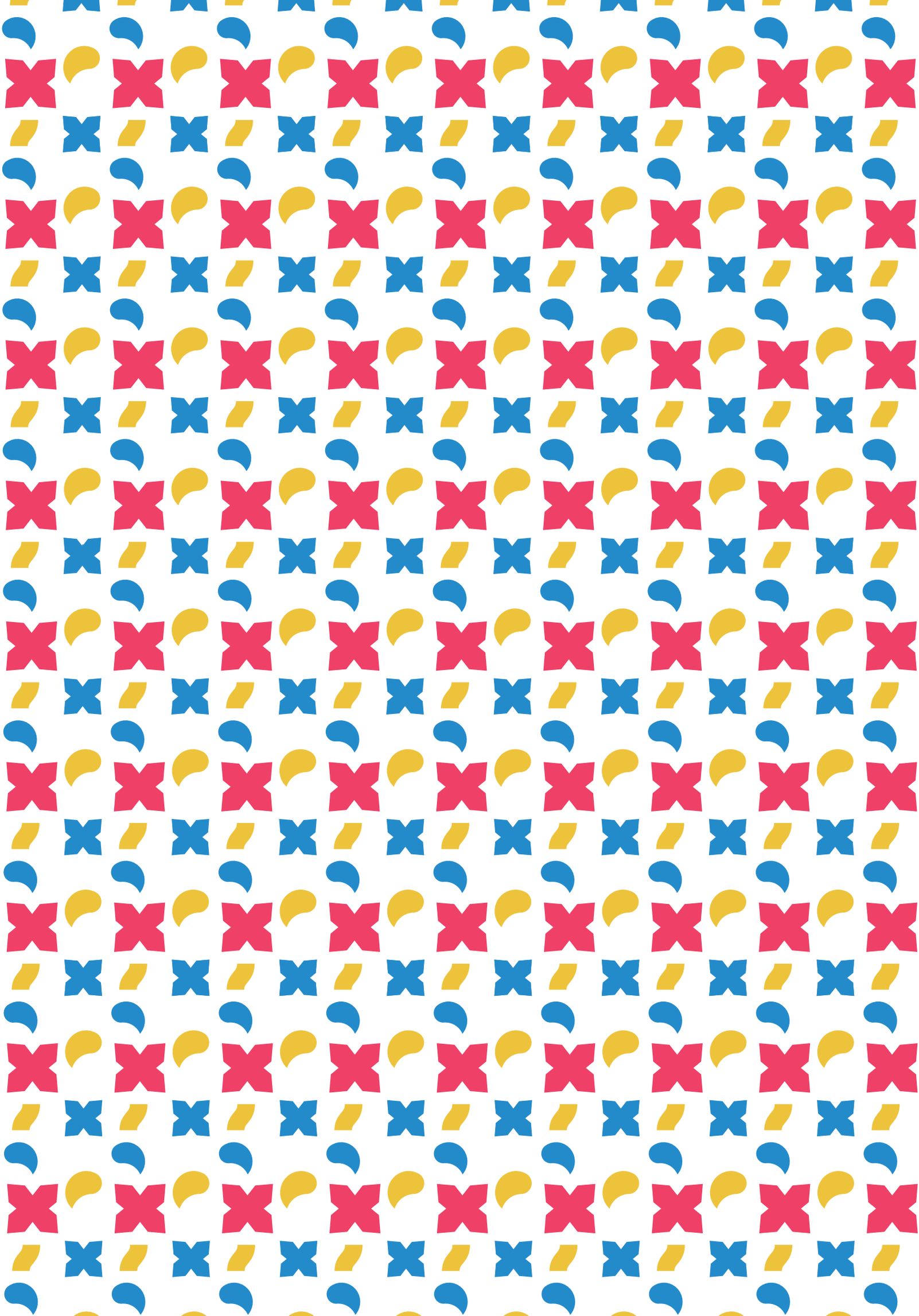

ROKIŠKIO LIAUDIES TEATRO 60-MEČIO ŠVENTĖ

2019 m. gegužės 29-ąją sukanka lygiai 60 metų, kai Rokiškio kultūros namų dramos kolektyvui, pirmajam respublikoje, buvo suteiktas tuo metu labai garbingas Liaudies teatro vardas. Ši data laikoma teatro įkūrimo diena. Per tą laiką daug suvaidinta (2019 m. kovo mėn. pristatyta 100-oji premjera!), apkeliauta dar daugiau (nuo Faerų salų, Korėjos iki Kanados), užaugo ne vienas talentingas aktorius...
Rokiškio Liaudies teatras – pirmasis Liaudies teatras Lietuvoje, seniausias veikiantis mėgėjų meno kolektyvas regione, daugkartinis respublikinių bei tarptautinių teatro apžiūrų, švenčių ir festivalių laureatas bei diplomantas, įvertintas prestižiškiausiu Lietuvoje liaudies kultūros centro apdovanojimu „Aukso paukštė“.
Rokiškio Liaudies teatro ir jo vadovų iniciatyva Rokiškyje atsirado ir iki šiol vyksta profesionalių teatrų festivalis „Vaidiname žemdirbiams“ ir tarptautinis mėgėjų teatrų festivalis „Interrampa“. Šiuo metu kolektyvas laikomas vienu geriausių mėgėjų teatro trupių Lietuvoje.
Pažymint Rokiškio Liaudies teatro veiklos šešiasdešimtmetį ir jo pirmojo režisieriaus Vytauto Vajėgos gimimo šimtmetį, 2019 m. organizuojama teatro šventė „Viskuo kaltas teatras“.

XXV TARPTAUTINIS MĖGĖJŲ TEATRŲ FESTIVALIS „INTERRAMPA“

Dvidešimt penktasis – jubiliejinis – tarptautinis mėgėjų teatrų festivalis „Interrampa“ šiemet skirtas lietuvių literatūros klasiko Juozo Tumo-Vaižganto 150-osioms gimimo metinėms paminėti. Taip išlaikoma tradicija festivalį skirti vienai konkrečiai temai, o jubiliejinę - nacionalinės klasikos pastatymams. Festivalio dalyviai iš Lietuvos ir užsienio, pristatys „laiko išbandytus“ kūrinius – spektaklius, pastatytus pagal savo šalies nacionalinės klasikos veikalus.
Nuo 1990 m. Rokiškio kultūros centre organizuojamame teatrų festivalyje „Interrampa“ jau dalyvavo trupės iš Švedijos, Suomijos, Danijos, Prancūzijos, Bulgarijos, Čekijos, Vokietijos, Ispanijos, Rusijos, Baltarusijos, Latvijos, Estijos, Islandijos, Olandijos, Italijos, Makedonijos, Meksikos, Gruzijos, Lenkijos, Ukrainos, Egipto.

LEIDINIO SUDARYTOJAI
Rokiškio kultūros centras
Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka
Rokiškio turizmo ir tradicinių amatų informacijos ir koordinavimo centras
Rokiškio krašto muziejus
Rokiškio choreografijos mokykla
Rokiškio rajono kūno kultūros ir sporto centras
Rokiškio jaunimo centras
Rokiškio Rudolfo Lymano muzikos mokykla
Rokiškio rajono savivaldybė
Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
Rokiškio baseinas
Bendruomenė „Velykalnis“
Rokiškio nevyriausybinių organizacijų taryba

LEIDINIO MAKETAS
Kūrybinė agentūra EZCO

NUOTRAUKOS
Panaudotos iš įstaigų archyvų

RĖMĖJAI
Lietuvos respublikos kultūros ministerija
Rokiškio rajono savivaldybė

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖ

ROKIŠKIS
Lietuvos
kultūros
sostinė
'19